

Endi Grosman

Srđan Topalović

PRIRUČNIK ZA MEDIJATORE U GRAĐEVINARSTVU

U SARADNJI SA

**International
Finance Corporation**
World Bank Group

IFC u partnersvu sa Kraljevinom Holandije

ASSOCIATION OF CONSULTANTS ENGINEERS IN SERBIA
УДРУЖЕЊЕ ИНЖЕЊЕРА КОНСУЛТАНАТА СРБИЈЕ

PREDGOVOR

Primena medijacije u Republici Srbiji počela je pre više od deset godina dok je zakonom regulisana od 2005. godine, ali i dalje su rezultati skromni, uzimajući u obzir mogućnosti koje medijacija kao tehnika alternativnog rešavanja sporova (ARS) pruža. Prema rezultatima istraživanja poslovanja u Srbiji koje godišnje objavljuje Svetska banka, vrednost troškova parničenja približno iznosi 29% od vrednosti odštetnog zahteva, dok je vreme trajanja sudskog postupka u privrednim sporovima 635 dana. Na osnovu ovih podataka lako se može zaključiti da, ne samo nepoznavanje prava (u skladu sa poznatom sentencom *Ignorántia iuris nocet*) već i nepoznavanje koristi koje medijacija kao proces nudi, sigurno škode pre svih stranama u sporu, ali i društvu u celini.

Ovaj priručnik nastao je kao deo projekta Međunarodne finansijske korporacije (IFC), čiji je cilj podrška razvoju alternativnog rešavanja sporova u građevinarstvu u Srbiji i Bosni i Hercegovini, ali i kao deo šireg programa za podsticanje ARS-a u privrednom sektoru.

U saradnji sa Međunarodnom federacijom inženjera konsultanata (Federation International des Ingénieurs - Conseils (FIDIC)), udruženjima iz BiH i Srbije koja su članovi ove Federacije (ACES i ACEBH), Federacijom za rešavanje sporova (Dispute Board Federation) i Centrom za efektivno rešavanje sporova (CEDR), program Međunarodne finansijske korporacije ima za cilj da podrži eksperte u oblasti građevinarstva u formiranju timova domaćih stručnjaka za alternativno rešavanje sporova, kao i da im pomogne u izradi specijalizovanih programa obuke.

Programom IFC-a već je obuhvaćena posebna obuka CEDR-a za medijaciju u građevinskim sporovima, koja se ovim priručnikom dopunjuje. Naime, on se bavi praktičnim pitanjima pripreme i sprovođenja medijacije, a posebno onim elementima, tehnikama i veštinama medijacije koji su od naročite važnosti za građevinske sporove. Priručnik takođe sadrži i tipska dokumenta.

Kao deo svojih aktivnosti Udruženje inženjera konsultanata Srbije preuzelo je obavezu da formira grupu za alternativno rešavanje sporova.

Imajući u vidu da je ovaj priručnik prva publikacija namenjena specijalističkoj obuci medijatora u građevinarstvu, svi komentari i sugestije su dobrodošli.

ASSOCIATION OF CONSULTANTS ENGINEERS IN SERBIA
УДРУЖЕЊЕ ИНЖЕЊЕРА КОНСУЛТАНАТА СРБИЈЕ

Naslov publikacije
Priručnik za medijatore u građevinarstvu

Izdavač:
Udruženje inženjera konsultanata Srbije, ACES,
Kajmakčalanska 61, Beograd
Tel/Fax: +381 11/380 88 61
www.aces.rs
office@aces.rs

Za izdavača:
Nikola Matić
Ljiljana Rosić

Autori:
Endi Grosman
Srđan Topalović

Redaktura:
mr Jelena Arsić

Lektura i korektura:
Igor Kostić

Design copyright © 2011 Aleksandra Milaković Radinović, Design Agency o2

Drugo izdanje: 100 primeraka
Štampano u Beogradu, 2017, Connect online studio

ISBN: 978-86-88809-00-9
Topalović, Srđan, 1975- ,autor
Posredovanje - Građevinarstvo - Priručnici
COBISS.SR-ID 185048844

© Sva prava zadržana. Nijedan deo ove publikacije se ne sme reprodukovati, smeštati u sistem za pretraživanje, niti prenositi, u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronski, mehanički, fotokopiranjem, snimanjem ili na drugi način, u komercijalne svrhe bez prethodnog odobrenja Udruženje inženjera konsultanata Srbije, ACES, Beograd.

U SARADNJI SA

IFC

**International
Finance Corporation**
World Bank Group

IFC u partnerstvu sa Kraljevinom Holandije

Izjava o odbijanju odgovornosti

Zaključci i presude sadržane u ovom izveštaju ne treba pripisati i ne predstavljaju stavove IFC-a ili Upravnog odbora ili Svetska banka ili njenog izvršnog direktora ili zemalja koje oni predstavljaju. IFC i Svetska banka ne garantuje tačnost podataka u ovoj publikaciji i prihvati odgovornost za bilo kakve posledice njihove upotrebe.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	5
1. ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA (ARS) I SPREČAVANJE NASTANKA SPOROVA	11
1.1 GRAĐEVINARSTVO, PROJEKAT I DRUGI POJMOVI	14
1.2 ALTERNATIVNO REŠAVANJE SPOROVA U GRAĐEVINARSTVU	16
1.3 POTPOMOGNUTI PREGOVORI	16
1.4 METODE PROCENE U REŠAVANJU SPOROVA	17
1.5 METODE ODLUČIVANJA U REŠAVANJU SPOROVA	18
1.6 MEŠOVITE METODE	19
1.7 MEHANIZMI ZA SPREČAVANJE NASTANKA SPOROVA	20
2. PRAVNI OKVIR ZA MEDIJACIJU	29
2.1 PROPISI U REPUBLICI SRBIJI	31
2.2 DIREKTIVA EU	32
3. MEDIJACIJA U GRAĐEVINSKIM SPOROVIMA	35
3.1 KAKO FUNKCIONIŠE MEDIJACIJA	37
3.2 KADA SE OPREDELITI ZA MEDIJACIJU?	39
3.3 MEDIJACIJA I PREGOVORI	40
3.4 UOBİČAJENA STRUKTURA MEDIJACIJE	42
4. PRIPREMA ZA MEDIJACIJU	45
4.1 KONTAKT PRE MEDIJACIJE	47
4.2 KO TREBA DA PRISUSTVUJE MEDIJACIJI?	48
4.3 OVLAŠĆENJE ZA POSTIZANJE SPORAZUMA	50
4.4 DOKUMENTACIJA	51
4.5 SPORAZUM O PRISTUPANJU MEDIJACIJI	52
4.6 MESTO MEDIJACIJE	53
4.7 OBILAZAK GRADILIŠTA	53
4.8 KOMEDIJACIJA	54

5. OTVARANJE POSTUPKA/PRIKUPLJANJE INFORMACIJA	57
5.1 OTVARANJE POSTUPKA MEDIJACIJE	59
5.2 ZAJEDNIČKI RAZGOVORI	60
5.3 ODVOJENI SASTANCI	61
5.4 POSTAVLJANJE PITANJA	61
5.5 ANALIZA RIZIKA I MEDIJACIJA	66
5.6 POČETAK ANALIZE RIZIKA I TESTIRANJA REALNOSTI	66
5.7 OBLASTI ANALIZE RIZIKA	67
5.8 RAVNOTEŽA PRAVNIH I POSLOVNIH RIZIKA	68
5.9 AVERZIJA PREMA GUBITKU	69
5.10 FINANSIJSKI RIZIK	70
5.11 RIZIK PO REPUTACIJU I RIZIK OD REAKCIJE ZAINTERESOVANIH STRANA	70
5.12 LIČNI RIZIK	71
5.13 PREISPITIVANJE	71
5.14 POSTAVLJANJE OKVIRA I PREOKVIRAVANJE	72
6. PREGOVARANJE	75
6.1 KO DAJE PRVU PONUDU?	77
6.2 REAKTIVNA DEVALUACIJA	78
6.3 KRAJNJA PONUDA	79
6.4 KAKO POSTUPATI U SLUČAJU ZASTOJA?	79
6.5 MEDIJATOROVA OCENA	81
6.6 PRIPREMA ZA DAVANJE OCENE	82
6.7 IZNOŠENJE OCENE	83
7. OKONČANJE POSTUPKA	85
7.1 SAČINJAVANJE SPORAZUMA	87
7.2 PRAVNA PRIRODA SPORAZUMA	88
7.3 OSTALI MOGUĆI ISHODI	88
7.4 IZOSTANAK DOGOVORA	89
8. PRIMERI SPOROVA REŠENIH MEDIJACIJOM	91
STUDIJA SLUČAJA 1	92
STUDIJA SLUČAJA 2	94
STUDIJA SLUČAJA 3	97
9. PRILOZI	101
PRILOG A – NACRT SPORAZUMA O PRISTUPANJU MEDIJACIJI	103
PRILOG B – PRIMER TIPSKE KLAUZULE O MEDIJACIJI	106
PRILOG C – NACRT SPORAZUMA STRANA	107